

Pleisterplaats in Jorwert

Predikant Hinne Wagenaar en Sietske Visser bij de Radboudkerk van Jorwert: „Wy wolle feitlik it kleaster binnenstebûten draaie.“

In het protestantse Nijkleaster in Jorwert, een hedendaags klooster, moet iedere pelgrim op adem kunnen komen en inspiratie opdoen. Zondag gaat het project in de Radboudkerk bescheiden van start.

WIM SCHRUIJVER
FOTO NIELS WESTRA

Het zag er op de plaatjes fraai uit. Een grote boerderij met het voorhuis als woonruimte voor het gezin en het achterste deel als 'klooster'. Het materiaal dat predikant Hinne Wagenaar van Wirdum en eega Sietske Visser enige jaren geleden verspreidden, beschreef het door hen 'gedroomde' Nijkleaster.

„Dy plaatsjes spylje ús no parten“, zegt Wagenaar. „Minsken sizze: 'Wêr stiet it dan, wy kinne it net fine.'“ De theoloog legt graag uit dat er nu een bescheiden begin wordt gemaakt in en rond de Radboudkerk van Jorwert, waarvan de voorkerk is opgeknapt en is ingericht als uitvalsbasis.

„Wy hawwe yn it ferline in skoftlang te bot sjoen nei it úteinlike plaatsje: tichtby in âlde tsjerke in nij gebou of in pleats ynrochtsje

as kleaster en besinningsintrum.“ Maar daarvoor moet wel eerst €1,5 miljoen op het kleeft komen. „Letter betochten wy: sa wurket it hielendal net. It giet om in beweging, om minsken. En dêrnei pas om in gebou. Doe ha wy foar in oar startpunt keazen. En dat is de foartsjerke fan Jorwert wurden. Mei as motto: wy springe net yn ien kear fan 'e flier op 'e souder.“

Wie bij het beoogde klooster denkt aan hoge muren en een strenge leefregel met gehoorzaamheid, armoede en kuisheid heeft het volgens Wagenaar mis. „Nee, dat is it net. It hjit Nijkleaster, wy wolle feitlik it kleaster binnenstebûten draaie. Giest der net hinne om dy dêrnei fan de wrâld ôf te sluten, mar om wer op paad te gean yn dyn libben en is evangelië te libjen op it plak dêrst thúshoarst.“

De vele rijke kloosters uit het Friesland van de middeleeuwen zijn, toen het gewest eind zestien-

de eeuw voor het protestantisme koos, grondig van de kaart geveegd. Soms bleef alleen de kloosterkerk als kerk overeind. Dat is niet zonder betekenis, aldus Wagenaar, „Wy hawwe allinnich it parochymodel bewarre en it kleaster- of mienskipsmoedel mei de grûn gelyk makke.“

Briedplakken

En juist dat aspect spreekt Wagenaar en Visser aan. Dat blijkt alleen al uit hun omzwingingen voor ze in Wirdum terecht kwamen. Ze woonden enige tijd in New York op een campus van een seminarie en vier jaar in Kameroen op een studentencampus. „Do wennest, bidst, wurkest en fuotballest mei elkoar.“ In Arnhem woonden ze in een woongroep. „Wy binne no ien kear *social animals*. Wy leauwe dat sokke mienskipsoarmen briedplakken binne fan tsjerke en leuwen.“

„Wy wiene yn Wirdum hartstikke gelokkik mei in moaie gemeente. Wy fielden ús op ús plak, mar somtiden hiene wy it gefoel belutsen wêze te wollen by in mienskip dy't net allinnich op de snein rjochte is. Ik wol perfoarst net respektleas oer de pleatslike tsjerke prate, mar dat moedel hawwe wy allegear. Wy sitte mei itselde moedel op ús eigen terp.“

'Us dreamplak is in symbioaze fan tsjerke, kroech en kleaster'

De rooms-katholieken en oosters-orthodoxen hadden in hun traditie meer oog voor het gemeenschapsmodel, vindt hij. „Sy hawwe troch dat dêr ek de oarsprong fan it kristendom leit. Oan it gemeente- of parochymoedel, dat wy oeral yn de wrâld ynferd hawwe, ûntbrekt wat: in plak fan trochgeand gebed, moeting en mienskip.“

Drie jaar geleden kwamen ze met hun plannen voor Nijkleaster naar buiten. En de zoektocht naar een geschikte locatie begon. Het werd uiteindelijk Jorwert. Om een combinatie van redenen, legt Wagenaar uit. „Om de rêst en de stilte. Om de namme 'Jorwert' en de myte dêr omhinne. Om it feit dat it oan it Jabikspaad leit (het Friese begin van de pelgrimsweg naar Santiago de Compostela, red.). En om it feit dat der in hiel protte kuierpanden binne.“

Daar kwam nog iets bij. De Pro-

testantse Gemeente Westerwert (genoemd naar een middeleeuws nonnenklooster) te Jorwert, Bears, Weidum en Jellum wilde graag aanhaken. „Dizze gemeente sei: 'Wolle jim mei ús meitinke, want wy moatte wat. As wy sa trochgeane, besteane wy oer tweintich jier miskien net mear.'“ Hoeveel mensen er op een zondag in de kerk zitten? „Sa'n tweintich, tritich. It is in lytse, kwetsbere mar moedige gemeente.“

De Protestantse Kerk in Nederland (PKN) is bij wijze van proef begonnen met vijf missionaire pioniersplekken, die nieuwe impulsen aan het kerk-zijn kunnen geven. Nijkleaster hoort tot de uitverkoren projecten. De PKN financiert het project drie jaar.

„Wy fûnen dat foar ús plannen in bytsje te koart. De gemeente Westerwert ek. Wy ha dêrom in plan foar sân jier opsteld en it jild fan it misjonêre wurk en dat wat de gemeente oars oan in dûmny betelje soe, by elkoar lein. Sa kin ik sân jier fulltime wurkje as gemeente- en pionierpredikant en foar Nijkleaster en kinne wy tuskentiden wurkje oan ús grutte plan.“

Nijkleaster moet een pleisterplaats worden waar mensen op adem komen. „In plak dêr't pelgrims fan allerhanne snit wolkom

binne“, zegt Wagenaar. „Us dreamplak is in symbioaze fan tsjerke, kroech en kleaster. Dy earste twa binne der al, it kleaster noch net.“

„It wurdt in plak dêr't minsken in dei, in wykein of in wike trochbringe en meidraaie yn it ritme fan it hûs, it kleaster. Mei in moarns- en jûnsbea, de itenstiden, it wurk mei-inoar - neam mar op. En op guon tiden sil der ek in programma draaid wurde dêr't minsken op yntekenje kinne.“

Tradysje

Stilte, bezinning en verbinding zijn de centrale begrippen in Nijkleaster. „By dy ferbining giet it om de fjouwer wichtichste relaasjes: mei de skepping, mei dysels, mei de neiste en mei God. Eltsenien is dêr op syn of har eigen wize mei dwaande. Wy dogge ús eigen ding, sûnder dat wy ús oanpasse. Wy hawwe in dúdlike identiteit fanút de kristlike tradysje. Mar de minsken witte ek: wy kinne dêr te lâne sûnder dat sy ús ynplalmje.“

Wat er in de opstartfase van dat kloostermodel terecht komt zonder echt kloostergebouw? „Elke woansdeimoarn binne der in moarnsbea, in kleasterkuiere en in ôfslutend middeisiten. Dat bart alle wiken, ek al komt der net ien. En alle tredde sneonen fan de moanne ha wy in Nijkleasterdei: mei in moarnsbea, in sprekker, in kuier, middeisiten yn de herberch, in middeisprogramma en ôfslutend in jûnsbea. Der komt ek in trijedaagse Pylgerje mei Pinkster.“

Het ruime en vooral hoge portaal van de Radboudkerk is dan wel opgeknapt, er is nog een tweede fase gepland. „Wy soenen der noch wol twa ferdjippings yn meitsje wolle. It is spytich dat dy romte net brûkt wurdt.“ In de ontmoetingsruimte komt een bijzondere gemeenschapstafel, een idee van voorzitter Henk Kroes van de stichting Nijkleaster.

Na een oproep bijzondere voorwerpen voor de tafel te geven, zijn er een kleine vijftig objecten binnengekomen. Daar heeft meubelmaker Hindrik Wester uit Earne-wâld een grote tafel van gemaakt en daarover een dikke epoxylaag aangebracht.

„It is dus einliks in soarte fan etalaazje wurden. En de ferhalen dy't by elts ding hearre, komme yn in boekje te stean. It is moai dat dy tafel sintraal komt te stean yn ús útfalbasis. Wy sizze dat minsken yn Nijkleaster op ferhaal komme kinne. In protte minsken binne ús dêryn al foargien.“

De Tafel fan Nijkleaster wordt zondag gepresenteerd. De start van de festiviteiten heeft een duidelijke link met het rijke kloosterverleden van Friesland. Bij Hartwerd, waar eeuwenlang het grote klooster Bloemkamp te vinden was, wordt het kloostervuur ontstoken, dat in estafette naar Jorwert wordt gebracht. Onderweg worden ook de locaties van twee andere verdwenen kloosters aangedaard: Thabor, boven Sneek en -natuurlijk - Nijkleaster bij Scharnegoutum.

Reageren? sneonsnein@ic.nl

Hinne Wagenaar is zondag te gast in het tv-programma 'Het vermoeden'. Ned. 2, 11.30 uur.